

Moestuin de Haar

Jaarverslag 2022

Inleiding	2
De tuinders	2
De groentetuin	3
Conclusies van de evaluatie met oogstdeelnemers	4
Bloemenpluktuin	5
Vrijwilligers en stagiaires	7
Inrichting	9
Educatie en activiteiten	11
Financiën	13
De Stichting	14
Fondsenwerving	14
Activiteiten en resultaten 2022	15

Inleiding

We hebben een mooi jaar achter de rug in de tuin. Overvloedige oogst, een oneindige warme zomer, veel warme contacten en tevreden mensen. Na het bikkelen van de eerste 2 jaar om alles uit de grond te stampen voelt het alsof we een punt bereikt hebben waarop dingen gemakkelijker gaan. We hebben de juiste spullen, kennis en mensen paraat en werkdagen verlopen soepeler. Waar we ons de eerste jaren vooral richten op het broodnodige: het bouwen van de essentiële infrastructuur, ontstaat er nu langzaam ruimte voor de beleving, het genieten en de wensenlijstjes.

Het afgelopen seizoen hebben we 220 oogstaandelen vergeven. Er was qua oogst ruimte voor meer leden en ook ons teeltplan kunnen we volgend jaar verder uitbreiden. Daarom gaan we verder groeien naar 250 oogstaandelen. De belofte van gemiddeld 5 groenten in de week per oogstaandeel zijn ruimschoots behaald, het gemiddelde komt eerder in de buurt van de 7 uit. Dat maakt dat wij als tuinders trots en tevreden kunnen beginnen aan onze winterslaap en met goede hoop en zin uitkijken naar komend seizoen.

De tuinders

In januari 2022 richtte Simone Visser en Mirjam Schaij VOF Zelfoogsttuin de Haar op bij de kamer van koophandel en werd de eenmanszaak van Simone opgeheven. Caroline Ganzeboom sloot zich als ZZP'er aan, en zo bestond het tuinders-team uit drie tuinders. In juni besloot Caroline haar werkzaamheden voor de moestuin niet voort te zetten. De rol, die meer is dan alleen het tuinderschap, paste haar niet goed en dus nam zij afscheid.

Met hulp van stagiaires draaide Simone en Mirjam de tuin samen, wetende dat dit geen ideale situatie was. Na de drukte van het hoogseizoen kwam er tijd en ruimte om na te denken en gesprekken te voeren over de toekomst.

Op 17 november resulteerde dit in een officieel moment: Anne Verhage en Maartje Heerkens tekende hun opdrachtovereenkomst, waarmee de samenwerking voor het komende seizoen bezegeld werd. In 2023 zal het tuinder-team hierdoor bestaan uit vier tuinders: Simone, Mirjam, Anne en Maartje met een totaal inzet van 2,4 FTE.

De groentetuin

Het jaar begon extreem nat en met 3 zware stormen waarvan vooral Eunice met windkracht 10 spannend was. 1 van de bomen van het kasteel sneuvelde en belandde bij ons in de tuin, we mogen van geluk spreken dat het daarbij is gebleven. Maart was de warmste maart ooit gemeten en volledig droog, wat ondanks de record natte februari voor een vlotte start zorgde. De zomer duurde lang, was heet en extreem droog. Onze beregeningsinstallatie heeft goed haar dienst bewezen. We hebben lang kunnen genieten van een warm najaar maar november was toch zo nat dat de graspaden sneuvelde van alle voetstappen.

Door de bijzonder natte zomer in 2021 was er dit jaar minder pootgoed van uien en knoflook beschikbaar. Dat wat beschikbaar was is verdeeld over de tuinderijen en dat maakt dat we allemaal wat minder oogst hebben ervaren dit jaar. Gelukkig is de oogst van uitgangsmateriaal dit jaar goed en zullen we dus weer voldoende kunnen planten.

Dit jaar hebben we een aantal gewassen voor het eerst geteeld, met wisselend succes en enthousiasme. Onder andere: zomerpostelein (komt zeker terug volgend jaar), hertshoorn weegbree (geen succes), taglio de verde/spinazie snijbiet (was een succes en komt terug). Op veler verzoek brengen we volgend jaar de toverbonen (paarse sperzieboon) weer terug op de tuin.

We zijn weinig geplaagd door ziektes en plagen. Het was bijzonder lang heel droog en dat zorgde ervoor dat schimmels weinig kans hadden voor problemen te zorgen. Wel hebben we voor het eerst last gehad van een beestje dat spint heet. Het is een heel veel voorkomend insect en volgend jaar weten we beter waar we op moeten letten. Gelukkig heeft de Coloradokever ons met rust gelaten en hadden we een prachtige aardappeloogst.

Wederom had de munt het dit jaar zwaar. Daarom hebben we in het najaar de munt bakken leeg gehaald, de planten gescheurd, de bakken voorzien van verse compost en de planten terug geplant. Het assortiment munt hebben we uitgebreid met verrassende nieuwe smaken, laten we hopen op een betere oogst. In de rest van de kruidentuin deden de meeste kruiden het prima. Het assortiment hebben we uitgebreid met meer vaste planten zoals colakruid, olijfkruid en hyssop.

Conclusies van de evaluatie met oogstdeelnemers

We hebben de oogstdeelnemers op 2 momenten gevraagd ons te voorzien van feedback. In de zomer hebben we via een uitgebreide Google Forms gevraagd naar verbeterpunten, voorkeuren en ideeën. Deze input hebben we meegenomen in het maken van het teeltplan: wat telen we en hoeveel. In het najaar hebben we mensen de mogelijkheid te geven om via een whiteboard op de tuin ideeën en hun mening achter te laten.

Veel van de feedback heeft zich vertaald naar de zaad bestellingen en volgend jaar hebben we onder andere ook een gemengde blaadjes mix voor gemixte salades.

Door veel oogstdeelnemers is deze mogelijkheid gebruikt om ons een compliment te geven of te uiten hoezeer ze genieten van de oogst, het was hartverwarmend.

Een greep uit de reacties:

- Wij vinden het leuker als er veel variaties zijn, ook al houden we niet van alles. Dit maakt het spannend! Sowieso vinden we het concept supergoed en gaan we meedoen, wat voor plannen jullie ook smeden.
- Het is vaak moeilijk kiezen zoveel lekkers is er! Wat kiezen ook moeilijk maakt is dat er vaak velden bij zitten waar naar behoefte geplukt mag worden maar waarvan ik maar een paar blaadjes zou willen meenemen (bijv. snijbiet, rucola, zomerpostelein). Maar ik denk dat daar moeilijk een modus voor gevonden kan worden.
- Dank jullie wel voor de enorme inspanning die jullie geven!! Dit is t 1 ste jaar dat ik meedoe. Ik vind dat de tuin er fantastisch bij ligt. Ook de nieuwsbrieven zijn erg informatief en fijn geschreven. Ik geniet elke week weer van de heerlijke groenten!
- kies alsjeblieft zelf, jullie zijn de tuinders en ik eet alles!
- Beste tuinders, sommige vakjes heb ik niks ingevuld omdat het me niet uitmaakt of omdat ik de groenten niet heb gegeten. Ik vertrouw verder op jullie kennis voor wat er gepland & geplant wordt 😊 Verder vind ik het een geweldige tuin 🍷
- Ik vind de variatie en keuzegroenten heel erg oké! Voor ieder wat wils. Artisjok zou ik leuk vinden. En de meloen was geweldig 😊
- Ik vond het een waar feest tot nu toe, maar vond wel dat sommige soorten wat laat geogst mochten worden (tuinbonen, aardbeien bijv.)

Bloemenpluktuin

2022 was het tweede seizoen van de bloemenpluktuin waarin we, naast de losse verkoop, een plukabonnement hebben aangeboden. Voor € 185,- mocht je het hele bloemenseizoen 1 bos per week plukken. In combinatie met een oogstabonnement voor de groenten was de prijs € 175,-. 25 mensen hebben een plukabonnement gekocht en konden in de week van 4 april voor het eerst bloemen mee naar huis nemen: een vrolijke bos tulpen!

Daarna duurde het 6 weken voordat de eerste bos met lupines en margrietten geplukt kon worden. Vanaf 16 mei was er voor de abonneementhouders genoeg om elke week een bos mee naar huis te nemen. De groei en bloei van de bloemen kwam traag op gang, en pas op 20 juni waren er, ook voor de losse verkoop, voldoende bloemen zodat de pluktuin voor alle bezoekers open kon. Voor € 12,- kon iedereen een bos bloemen plukken. Vorig jaar mochten mensen 25 stelen plukken. Omdat we merkte dat er vooral grote bloemen gekozen werden hebben we er dit jaar voor gekozen om een 'bossenmeter' te maken. Deze 'bossenmeter' is niet meer dan een plankje met een gat erin: als de bos in het gat paste had je het juiste aantal bloemen. Dit systeem maakt dat mensen ook de bloemen met dunne stelen kozen en dit systeem is ons goed bevallen.

Door het warme en droge najaar kon iedereen lang door plukken. Zaterdag 24 september was de laatste dag van de losse verkoop en 3 weken later, op 10 oktober, startte we met het uit de grond halen van de dahlia's en sloten we het seizoen ook af voor de mensen met een plukabonnement. We hadden van tevoren bedacht dat er 20 weken bloemen geplukt kon worden en dat hebben we waar kunnen maken. Vooral in de zomervakantie zijn er veel bezoekers geweest om bloemen te plukken. Er zijn ongeveer evenveel losse boeketten verkocht als vorig jaar.

We hebben alle eenjarig bloemen, net als vorig jaar, zelf opgekweekt. Bijzonder om te ervaren was dat sommige soorten die in 2021 heel makkelijk op te kweken waren, zoals de zinnia's en de rudbeckia's, dit jaar heel slecht op kwamen. Het is altijd moeilijk om te achterhalen waar dit aan ligt, maar we denken dat het te maken heeft met een andere soort zaaigrond die we gebruiken hebben. Ook de zaden die we direct in de volle grond zaaide, hadden het moeilijk en kwamen maar matig op. Volgend jaar stappen we over naar andere potgrond, en zullen nog meer voorzaaien in de kas, en dus niet rechtstreeks in de volle grond, om te zien of dit succesvoller is. De vaste planten die vorig jaar aangeplant waren gaven dit jaar nog niet heel veel bloemen. Ze hebben echt een heel seizoen nodig om goed aan te slaan. We hopen komend seizoen op veel meer bloemen van de vaste planten.

Een aparte groep bloemen zijn de Dahlia's. De knollen van deze plant kunnen niet tegen de vorst en het vocht in de winter en halen we daarom in het najaar uit de grond en slaan ze vorstvrij en donker op. Dit jaar hebben we de knollen gesplitst voordat we ze gingen opslaan. Een experiment want vorig jaar hebben we dit in het voorjaar gedaan nadat ze uit de opslag kwamen. Het grote voordeel van in het najaar splitsen is dat het opslaan veel minder ruimte inneemt, en dat we in het drukke voorjaar minder werk hebben aan de dahlia's.

De gesplitste knollen planten we in het voorjaar eerst in potten met potgrond die we in de kas zetten. Tot half mei (ijsheiligen) hebben ze de tijd om uit te groeien tot forse planten. En dan zetten we ze in de volle grond. Dit jaar zagen we, nadat we de Dahlia's gepland hadden veel vraatschade van slakken. Een collega tuinder gaf de tip om een goede laag schapenwol tussen de Dahlia's te leggen. Van een schapenboer

uit de buurt mochten we de wol van zijn 200 schapen ophalen en het hielp! Slakken blijken echt niet van schapenwol te houden, en laten de Dahlia's met rust. Daarnaast bleek de wol het onkruid te onderdrukken en de bodem prachtig los en vochtig te houden. We hebben er daarom voor gekozen om de wol als mulch te gebruiken in de winter. Vanaf oktober zijn we de bedden gaan leeghalen, hebben we de bodem met de woelvork los en luchtig gemaakt en de grond bedekt met compost en daarna de wol. Zo hopen we uitdroging te voorkomen en onkruidgroei te onderdrukken zodat we in het voorjaar als we de wol weghalen mooie losse grond hebben om de nieuwe eenjarige bloemen in te planten.

Volgend jaar gaan we meer plukabonnementen aanbieden. Om te zorgen dat er voldoende bloemen zijn is het laatste, braakliggende deel, van de middentuin toegevoegd aan de pluktuin. We hebben ervoor gekozen om hier vooral vaste planten te zetten, en met dank aan de stichting die voor de aankoop van het plantgoed een fonds heeft gevonden, hebben we in het najaar dit nieuwe deel helemaal kunnen aanplanten. Naast dat de bloemenpluktuin ook voor een (klein) deel zorgt voor inkomsten, ervaren we het als een waardevolle toevoeging aan de tuin. De kleurenpracht geeft zoveel plezier, en maakt de tuin een stukje mooier. Daarnaast trekken, vooral de inheemse bloemen soorten, veel insecten die de biodiversiteit op de tuin verder vergroten, en zo versterkt de pluktuin het geheel en worden wij er heel blij van!

Vrijwilligers en stagiaires

Ook dit jaar prijzen we ons gelukkig met een groot team van vrijwilligers. Vele handen maken licht werk op vele gebieden. Zo is er het team oogstbegeleiders die tijdens de oogstmomenten de oogsters bijstaan met raad en daad, de verkoop van producten (plantjes, jam, t-shirts), de kraam inrichten en opruimen en bezoekers die bloemen komen plukken wegwijs maken. Een ander team is het klusteam die allerhande klussen op zich nemen, zo hebben zij dit jaar een stalling voor de grasmaaien gebouwd, veel verwerk verricht en allerlei onderhoudsklussen gedaan. Ons kleinste team noemt zich de 'grastoppers'. Zij hebben ervoor gezorgd dat de grasmant er het hele jaar keurig gemaaid bij heeft gelegen. Het grootste team is ons tuinteam. Dit zijn de mensen die er met ons, als tuinders, voor zorgen dat alles groeit en bloeit. De klussen zijn heel divers: zaaien, planten, schoffelen, wieden, oogsten, bonenrekken bouwen, composthopen bouwen en nog veel meer. Er is altijd voor iedereen een passende klus.

Om onze vrijwilligers te bedanken voor hun inzet hebben we 2 uitjes georganiseerd. In het voorjaar zijn we op bezoek geweest bij Tuinderij Amelis'Hof in Amelisweerd, en in het najaar kregen we een prachtige rondleiding door de kasteeltuinen van Kasteel de Haar.

Komend jaar willen we ons vrijwilligers team verder versterken en uitbreiden. Zo is het plan om meer mee-werkdagen te organiseren waarbij iedereen, vrijwilliger of niet, een paar uur kan helpen op de tuin. Daarnaast gaan we op zoek naar mensen die specifiek het onderhoud van de bloemen- of kruidentuin op zich willen nemen. En in het oogstbegeleidersteam is plaats voor nieuwe mensen. We willen nog beter uitdragen dat we een fijne werkplek zijn, waar mooie gesprekken ontstaan, er veel gelachen wordt en we samen ervoor zorgen dat de tuin productief en prachtig is.

Moestuin de Haar is een erkend leerwerkbedrijf. Dit jaar hebben Anne Verhage, Jessica Peters en Maartje Heerkens bij ons stage gelopen. Anne en Jessica volgden de opleiding Biologisch Dynamische Landbouw aan de Warmonderhof en Maartje rond de cursus Agro-Ecologie bij de Ommuurde Tuin af. Jessica is in de zomer verhuisd en zal haar stage bij een bedrijf in de buurt van haar nieuwe woonplaats vervolgen. Anne zet haar stage bij ons voort en zal in juni 2023 haar opleiding afronden.

Stagiaires zijn een hele waardevolle toevoeging in het team: naast het werk dat ze verzetten hebben ze hun eigen inbreng en houden, door goede vragen te stellen, de tuinders scherp. Komend jaar zullen we opnieuw energie steken in het werven van stagiaires, die bij ons het vak van tuinder willen leren.

Inrichting

In januari en februari van dit jaar hebben we met vereende krachten het middenpad opnieuw bestraat. Er lag kapot gereden en inmiddels overwoekerd asfalt. Dit is er door een aannemer uitgehaald, waarna hij een prachtig zandbed klaar heeft gelegd waarop wij de gerecyclede klinkertjes, ze hebben jaren op het plein voor het gemeentehuis van Vleuten gelegen, konden neerleggen. Het was echt een immense klus waaraan veel mensen hebben geholpen. Het resultaat is prachtig: geen asfalt meer, maar een strak bestraat klinkerpad.

Achter de zeecontainer, onder het afdak is van pallets een dompelbak gebouwd waarin we kratten met plantgoed kunnen zetten, die zich zo vol kunnen zuigen met water. Dit werkt beter dan van bovenaf water geven, en dus kwam de wens om eb- en vloedtafels aan te gaan schaffen. Dit zijn tafels die ook in bijvoorbeeld tuincentra staan, en waar water heel makkelijk in- en uitgelaten kan worden. De stichting heeft hiervoor fondsen aangeschreven die dit willen financieren. Het geld is bij elkaar gekregen en in december zijn de tafels besteld. Komend jaar zal hierdoor het watergeven van al het plantgoed een heel stuk makkelijker, en efficiënter verlopen.

De middentuin heeft in de loop van het jaar zijn meer definitieve vorm aangenomen. De kruidentuin heeft er een paar bedjes bijgekregen en langs de buitenrand is er een border gekomen waarin vaste kruidenplanten zoals salie, dropplant en hyssop geplant zijn. Deze border is de afscheiding met de plek waar een halfronde bank van oude stoeptegels gebouwd is. Het is ons klaslokaal waar basisschool kinderen uitleg krijgen voordat ze aan de slag gaan in de

tuin. In december is er een schoolbord geplaatst en de aangeschafte picknickbanken zullen begin volgend jaar in elkaar gezet en neergezet worden zodat een klas ook de ruimte heeft om in kleinere groepjes aan een tafel te werken.

Een deel van het jaar heeft er op het laatste, overwoekerde, stuk van de middentuin anti-worteldoek gelegen. Het onkruid is doodgegaan, en toen we het doek in september eraf haalde kwam er prachtige losse grond onderuit. In dit stuk hebben we bloembedden aangelegd, en zijn er, dankzij de stichting, veel vaste bloemenplanten aangeplant. Hier zullen komend jaar ook dahlia's komen te staan. Dit zijn de planten die dit jaar, in v-vorm, achter de zwarte bessenstruiken stonden. Om ziektes te voorkomen mogen dahlia's niet elk jaar op dezelfde plaats staan. In de v-vorm komen daarom volgend jaar éénjarige bloemen en zullen er rozenbogen komen waar we klimrozen tegenaan zullen planten.

Educatie en activiteiten

Ook dit jaar hebben alle groepen van de Sint Bonifatiuschool uit Haarzuilens zes keer les gehad op de tuin onder leiding van moestuincoach Roos de Ridder. Er is inmiddels een doorlopend lesprogramma gemaakt waarbij alle leerlingen van groep 1 t/m 8 op de tuin les krijgen over uiteenlopende thema's: van de seizoenen, tot de levenscyclus van de plant, van berekenen hoeveel plantjes er op een bed kunnen (en het planten daarvan), tot het nut van wormen in de bodem. De thema's vanuit de kerndoelen van het natuuronderwijs zijn gekoppeld aan de praktijk, een prachtige samenwerking!

De leerlingen van groep 8 van OBS Haarzicht uit Vleuten, zijn twee keer op de tuin geweest.

Deze twee lessen stonden in het teken van kennismaken met het verbouwen van voedsel en zelf voedsel bereiden met zelf geogste producten uit de tuin. Een lespakket dat we komend jaar aan meer scholen uit de regio kunnen aanbieden.

Aan het begin van het oogstseizoen organiseerde we drie rondleidingen voor nieuwe oogstdeelnemers. In een uurtje werd iedereen wegwijs gemaakt op de tuin, en vertelde we hoe het oogsten in zijn werkt gaat. Een fijne manier om wederzijds kennis te maken.

Naast deze start rondleidingen voor oogstdeelnemers leidde we veel verschillende mensen rond op de tuin. Zo kwamen er meerdere collega tuinders langs, gaven we een rondleiding aan de omgevingsdienst van de gemeente, aan onze burens van de golfclub, en aan mensen van het traveling farm museum.

We leende een stukje van tuin dit jaar uit aan twee organisaties. De stadswijngaard plantte 1 bed van het rustvak vol met druivenplanten. Deze waren begin van het jaar aangeschaft om aan te planten in de wijngaard van het Maximapark, maar dit kon door miscommunicatie met de gemeente niet doorgaan. Daarom 'logeerde' deze druivenplanten dit jaar op de tuin. Begin 2023 worden ze opgehaald en daadwerkelijk in het Maximapark neergezet.

We zetten de samenwerking met stichting Plant voor Plant dit jaar voort. Zaaillingen van bomen uit natuurgebieden werden ingekuuld in één van de vakken. In maart konden particulieren en bedrijven deze kleine boompje ophalen zodat ze een nieuw leven kregen. In november zijn de eerste nieuwe zaaillingen van dit jaar alweer geplant in het wat het aardappelvak was. Er zullen er nog veel bijkomen, waarna ze begin volgend jaar weer uitgedeeld zullen worden en gaan zorgen voor een groener Nederland!

De aardappelpoot dag, pompoen plantdag en het oogstfeest waren de meewerkdagen van dit jaar. De aardappels zijn in het voorjaar gezamenlijk gepoot en tijdens het oogstfeest in het najaar hebben we samen met oogstdeelnemers en vrijwilliger ruim 1200 pompoenen van het veld gehaald. Komend jaar willen we meer structureel meeloopdagen gaan organiseren om zo een laagdrempelige manier te creëren voor mensen om een dagje te helpen en kennis te maken met het werken op de tuin.

Tijdens de zomermaanden organiseerde een enthousiaste vrijwilliger op donderdagavonden een avondschoffel uurtje. Onder het genot van een kop koffie lekker een uurtje bezig en tegelijkertijd gezellig samen zijn op de tuin.

De bloemen workshop, die vorig jaar zo'n succes was, is dit jaar wederom gegeven. Kijken naar de bloem om zo te zien wanneer je hem het beste kan plukken, verschillende bloemengroep herkennen en de basis van het korenschoof schikken kwamen aanbod. Iedereen ging naar huis met een prachtig zelf geplukt en geschikt boeket.

Samen met de stichting is de workshop 'Tuinderij met een stichting' gemaakt. Tijdens deze workshop, bestemd voor professionele tuinderijen, nemen we tuinders en stichtingsleden mee naar de oprichting van Stichting Moestuyn de Haar en het daarop volgende proces van samenwerking met de tuinders, fondsenwerving en exploitatie van de tuin. In september hebben we een pilot workshop gegeven. De feedback wordt verwerkt en in 2023 zal deze workshop zeker op het programma staan.

Twee televisieprogramma's hebben opnames gemaakt op de tuin dit jaar. In het programma 'Brommer op Zee' van de VPRO had Mariken Heitman haar eigen rubriek 'bericht uit de tuin' waarbij ze op haar eigen wijze steeds de verbinding legt tussen de tuin, het schrijverschap en het leven. Mariken heeft in 2021 als tuinder bij ons gewerkt, maar is bovenal schrijver en heeft dit jaar de Libris Literatuur Prijs gewonnen. RTV Utrecht heeft opnames gemaakt voor een documentaire over historische kasteeltuinen. Thijs Vissenberg, de oude tuinder van de moestuin van Kasteel de Haar werd geïnterviewd, en vertelde gepassioneerd over de vervlogen tijden van de tuin. Daarna was het de beurt aan Simone die vertelde over het hier en nu van Moestuyn de Haar.

Financiën

De financiën in vogelvlucht. Alle bedragen in dit document zijn exclusief btw.

Totale inkomsten €103.440

Omzet €91.714

Deelnemers, bloementuin, marktkraam, educatie school

Subsidies €11.726

Subsidie Praktijkleren voor het begeleiden van stagiaires en landbouwsubsidie

Totale kosten gedragen door de VOF €5.633

De totale bedrijfskosten zijn €21.718

Kosten vergoed door stichting €16.085

Deze steun vanuit Stichting Moestuin de Haar vond dit jaar voor het laatst plaats. De stichting haalt haar inkomen uit vrienden/partners, fondsen en subsidies.

Netto winst €97.807

Totale vergoedingen tuinders €83.045

€80.222 beloning Simone, Mirjam en Caroline

€2823 beloning zzp'ers Jessica, Janneke, Maartje en Anne

De tuinders betalen hiervan onder andere nog inkomstenbelasting, pensioen, zorgverzekeringswet premie en een arbeidsongeschiktheidsverzekering.

Resultaat €14.762

Het positieve resultaat is ontstaan doordat een hoger percentage deelnemers heeft gekozen voor de supportprijs dan begroot, en door de verkoop van potgrond, jam, tasje, t-shirts en plantjes. Ook is tuinder Caroline niet het hele jaar bij ons geweest en hebben we niet al haar uren vervangen door het inhuren van andere tuinders.

Aan het begin van het jaar hebben we onszelf als doel gesteld bij een positief resultaat een financiële reserve van €10.000 op te bouwen. Dat maakt de VOF weerbaarder tegen prijsstijgingen, onvoorziene situaties of het uitvallen en doorbetalen van een tuinder. Met het behaalde resultaat is dit mogelijk.

Aan het begin van het jaar is een conservatieve schatting gemaakt van het mogelijke uurloon van de tuinders. Dit is het loon dat uitbetaald is, €21,50 per uur. Over de hoogte van het minimumloon voor zelfstandigen bestaat onduidelijkheid. Wij streven op dit moment naar een conservatie minimum uurloon van €25,- per uur. Met het resterende resultaat wordt het loon van de tuinders verhoogd naar ongeveer €22,75.

De Stichting

In 2022 vergaderden de vijf leden van het bestuur van Stichting Moestuin de Haar maandelijks op basis van een agenda, actielijst en financiële stand van zaken. De tuinders wonen deze vergaderingen bij als adviseurs van de stichting en leveren input vanuit hun tuinders kennis.

In september 2022 heeft secretaris Dolf van Baarlen, bestuurslid "avant la lettre", besloten het bestuur te verlaten vanwege zijn verhuizing naar Drenthe. Inmiddels is voor deze secretarisfunctie vervanging gevonden: Annabelle Roosmalen neemt de taak van Dolf over. De wens voor ook een vrouw in het bestuur en verjonging is hiermede vervuld.

In 2021 is besloten voor de herbouw van een historische muurkas. Door inzet van een bestuurlijke projectgroep, bestaande uit twee bestuursleden en een projectleider die veel werk heeft verzet, is in november 2022 een vergunning aangevraagd bij de gemeente. Dit was mogelijk na een traject van goedkeuring van het ontwerp en het verkrijgen van instemming van Natuurmonumenten, als eigenaar van de tuinmuur. We gaan er van uit dat in het voorjaar van 2023 de vergunning definitief verleend is, waarna de bouw van de muurkas kan starten onder voorwaarde dat het bestuur hiervoor voldoende financiële middelen heeft weten te vinden. Bijna driekwart is inmiddels gefinancierd vanuit Leader Weidse Venen, Beyers van Kameren, BPD Cultuurfonds, Ridderschap van Utrecht, Gravin van Bylandt stichting en een anonieme bijdrage. Het overige deel financieren, inclusief de overbruggingsfinanciering, start in januari 2023.

Fondsenwerving

De KNHM Foundation heeft via Arcadis in 2022 kosteloos een ruimtelijke onderbouw opgesteld. Dit is een belangrijk onderdeel van de ingediende vergunningaanvraag voor de muurkas in het kader van de Omgevingswet.

In 2021 is "Vrienden en Partners" van Moestuin de Haar opgericht met het doel sympathisanten (particulieren en bedrijven) eenmalig of voor langere tijd op transparante wijze te verbinden aan de moestuin. Inmiddels zijn er vijf vrienden, twee zilveren en twee gouden partners. Het streven is dit aantal de komende jaren verder uit te breiden. De vrienden en partners waren 17 september uitgenodigd voor de Vrienden en Partnerdag op de tuin.

Daarnaast heeft de Stichting in 2022 een drietal schenkingen voor de moestuin mogen ontvangen. Verder heeft de stichting vanuit de volgende fondsen een bijdrage mogen ontvangen en/of toegezegd om de doorgroei van de tuin, met onder andere het grootste groene klaslokaal in de middentuin, te realiseren: KIEM Utrecht, Ionastichting, De Versterking, Carel Nengerman Fonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds, Gravin van Bylandt stichting, POP3 Leader traject (Europese subsidie in samenwerking met de Provincie Utrecht en de Gemeente Utrecht), BPD Cultuurfonds, Stichting Beyers Kameren, Dinamofonds, Oranjefonds (voor NLDoe), Ridderschap Utrecht en De Versterking.

Activiteiten en resultaten 2022

Stonden de twee voorgaande jaren in het teken van de start van de moestuin, met succesvolle teelten is het derde seizoen 2022 te betitelen als de fase van een sterke doorgroei. Hieraan lag ten grondslag het Plan van Aanpak 2022. Dit plan is tot stand gekomen na interne bespreking: stichting, tuinders en de klankbordgroep (vrijwilligers en oogstdeelnemers). Ook de uitkomsten van het periodieke overleg met Natuurmonumenten Haarzuilens en het resultaat van de contacten met de gemeente Utrecht en subsidiënten zijn erin verwerkt.

De stichting heeft ervoor gekozen de systematiek van dat plan te structureren in een voortschrijdend meerjarenplan en geeft daarmee inzicht in de bereikte resultaten van het lopende jaar, een vooruitblik op het komende jaar en een doorkijk op de jaren daarna. Het Plan van Aanpak is de basis voor de begroting van de stichting. In het Plan van Aanpak voor 2023 is de opzet gewijzigd en meer gericht op wat de tuin te bieden heeft en dus wat Moestuin de Haar kan bijdragen aan de gemeenschap. Want één ding is zeker: Moestuin de Haar wil impact maken met haar bestaan op de samenleving en dus de eigen omgeving.

Het Plan van Aanpak 2023 is opgedeeld in vier hoofdstukken en volgt daarbij de bekende SDG's (de Sustainable Development Goals) van de Verenigde Naties:

1. Natuur, Milieu en Duurzaamheid
2. Cultuur en Historie
3. Mens, Zorg en Maatschappij
4. Financiering van het Plan van Aanpak

De stichting werkte aan de voorbereiding van de educatieve en historische mogelijkheden van de moestuin, waarin met de tuinders in 2022 weer concrete stappen zijn gezet. Dit naast het realiseren van de benodigde middelen om de toename van het aantal oogstdeelnemers, en dus de moestuin als geheel, te kunnen faciliteren. Daarbij heeft de Stichting bestuurlijk contact en/of worden operationele activiteiten uitgewisseld met de voor ons belangrijke en onmisbare lokale partners: Natuurmonumenten Haarzuilens, Emmaus Haarzuilens, Kasteel de Haar, de gemeente Utrecht en de provincie Utrecht.

